

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Rohkeutta investoida, mahdollisuus työllistyä luottamusta perheellistyä

Annika Saarikko, valtiovarainministeri

12.8.2021

Tiedotustilaisuus valtiovarainministerin budjettiehdotuksesta vuodelle 2022

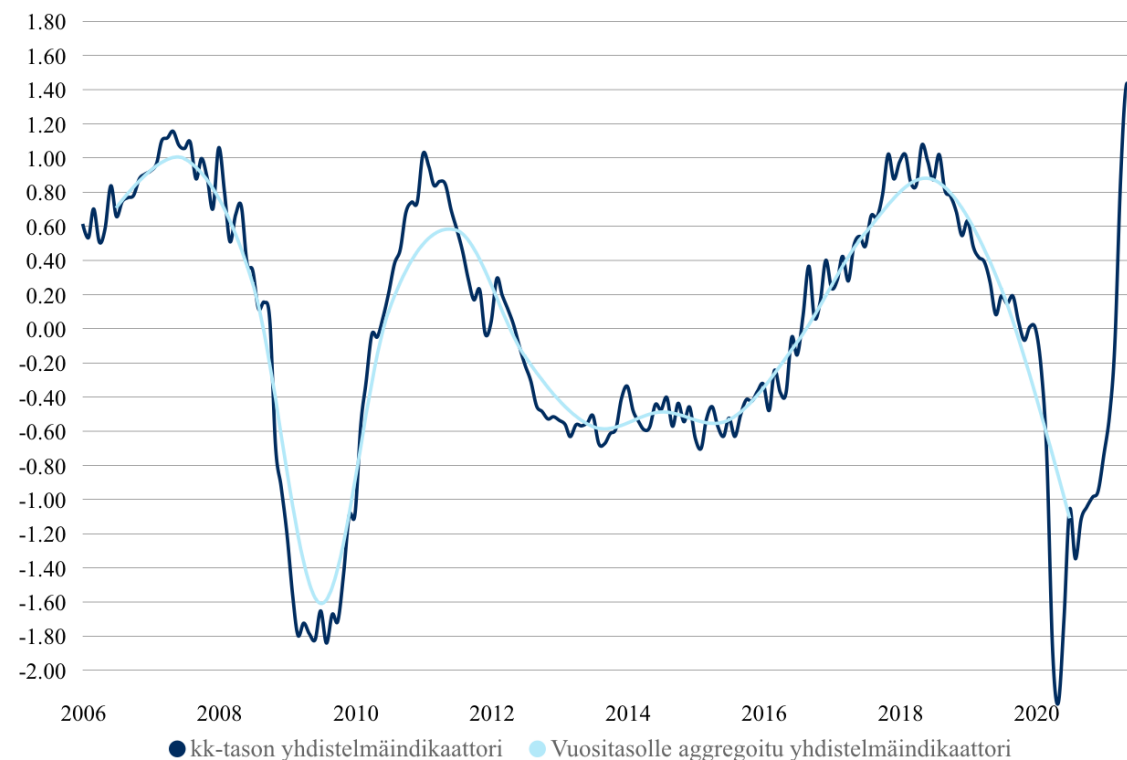
Lyhyen aikavälin talouden näkymät ovat myönteiset

- Teollisuuden ja palveluiden luottamus tulevaisuuteen vahvaa
- Kotitalouksien luottamus Suomen ja omaan talouteen ennätystasolla
- Rokotekattavuuden paraneminen luo edellytykset yhteiskunnan avautumiseen, vaikka deltamuunnos mietityttää.
- Inflaatiopiikin ei toistaiseksi pelätä käynnistävän kustannuskierrettä, joka kiristäisi rahapolitiikkaa.
- Maailmantaloudesta vahva vetoapu Suomelle 2021–2022
- Syntyvyys on kääntynyt nousuun.
- Elinkeinoelämän syksy näyttää erittäin hyvältä.

On lupa luottaa huomiseen!

Suomessa suhdannetilanne kääntynyt

Vuosi	Avoimet työpaikat, muutos	Kapasi-teen käyttöaste	KHI, muutos	Kuluttaja - luottamus	Palkkasumma-kuvaaja, muutos	Palvelut - luottamus	Rakentaminen - luottamus	Teollisuus - luottamus	Työfisiys -aste, muutos	Työttö- myyssi-aste, muutos	Vähittäis-kauppa - luottamus	Yhdistelmä- indikaattori (painotettu)
2021												
7		0,88		1,39		0,77	0,43	1,43			0,03	0,53
6	3,26	0,93	0,44	1,55		0,54	0,03	1,66	1,92	1,56	0,71	1,28
5	2,63	0,62	0,60	1,19	2,40	0,34	-0,15	1,23	2,68	1,87	0,69	1,42
4	2,19	0,47	0,52	1,64	1,14	-0,15	0,03	0,85	0,20	1,61	0,82	0,88
3	0,94	0,28	-0,10	0,06	-0,58	-1,40	-0,49	0,16	0,20	-0,10	-0,01	-0,08
2	-0,64	-0,03	-0,42	0,33	-0,42	-1,45	-0,94	-0,25	-0,16	-1,34	0,30	-0,50
1	-0,79	0,38	-0,42	0,27	-1,60	-1,28	-0,74	-0,11	-1,71	-1,52	0,04	-0,74
2020												
12	-1,12	-0,25	-0,96	-0,50	-0,42	-1,69	-0,71	-0,39	-1,69	-1,86	0,02	-0,95
11	-1,15	-0,38	-0,96	-0,30	-1,40	-1,74	-0,63	-0,97	-0,23	-1,70	-0,30	-0,99
10	-1,51	-0,64	-0,96	-0,79	-0,42	-1,74	-0,46	-1,09	-0,44	-1,78	-0,63	-1,04
9	-1,45	-0,57	-0,96	-0,68	-0,75	-1,82	-0,45	-1,46	-0,37	-1,79	-0,54	-1,12
8	-1,56	-0,75	-0,96	-0,59	-1,87	-1,70	-0,45	-1,37	-1,55	-1,99	0,15	-1,35
7	-1,22	-0,49	-0,65	-0,07	-0,58	-2,00	-0,22	-1,08	-1,18	-2,11	-0,57	-1,06
6	-1,59	-0,57	-1,12	-0,45	-1,97	-3,29	-0,86	-1,63	-1,31	-3,18	-0,87	-1,70
5	-1,46	-0,61	-1,28	-1,60	-3,47	-3,58	-0,70	-1,63	-2,05	-3,81	-0,69	-2,19
4	-1,48	-0,45	-1,35	-2,30	-1,33	-3,43	-0,78	-1,54	-0,73	-3,46	-2,11	-1,88
3	-1,51	-0,14	-0,65	-0,97	-0,25	-1,05	0,43	-0,48	-0,65	-1,39	-1,22	-0,76
2	-0,50	0,02	-0,50	-0,45	-0,28	-0,38	0,58	-0,32	-0,01	0,11	-0,69	-0,25
1	0,15	-0,03	-0,34	-0,50	0,53	0,02	0,53	-0,59	0,70	0,25	-0,35	0,00
2019												
12	0,66	0,09	-0,42	-0,39	-0,58	0,11	0,49	-0,43	-0,77	0,23	0,66	0,01
11	0,65	-0,04	-0,57	-0,32	-0,14	-0,10	0,63	-0,37	-0,09	0,20	0,66	-0,07
10	0,76	0,56	-0,57	-0,79	0,36	0,00	0,81	-0,56	0,27	0,33	0,34	0,04
9	0,75	0,58	-0,42	-0,27	0,19	0,08	0,89	-0,35	0,77	0,35	0,85	0,19
8	0,67	0,85	-0,26	-0,48	0,19	0,00	0,67	0,04	-0,16	0,37	0,03	0,15
7	0,35	0,98	-0,50	-0,48	0,43	0,22	0,64	-0,12	0,46	0,44	0,10	0,19
6	0,15	0,92	-0,34	-0,57	-0,21	0,73	0,53	-0,31	-0,23	0,47	0,14	0,08
5	0,11	0,78	-0,18	-0,07	0,94	0,09	0,88	0,16	0,12	0,50	-0,09	0,27
4	0,42	1,12	0,05	0,06	0,57	0,14	0,79	-0,06	0,79	0,70	-0,06	0,39
3	0,97	1,07	-0,26	0,02	0,19	0,08	1,08	0,06	1,08	0,67	0,18	0,42
2	1,03	1,21	-0,10	0,06	0,47	0,48	1,00	-0,01	0,57	0,73	0,26	0,48
1	0,97	1,26	-0,26	0,03	0,20	0,23	1,43	0,45	1,43	0,20	0,33	0,63

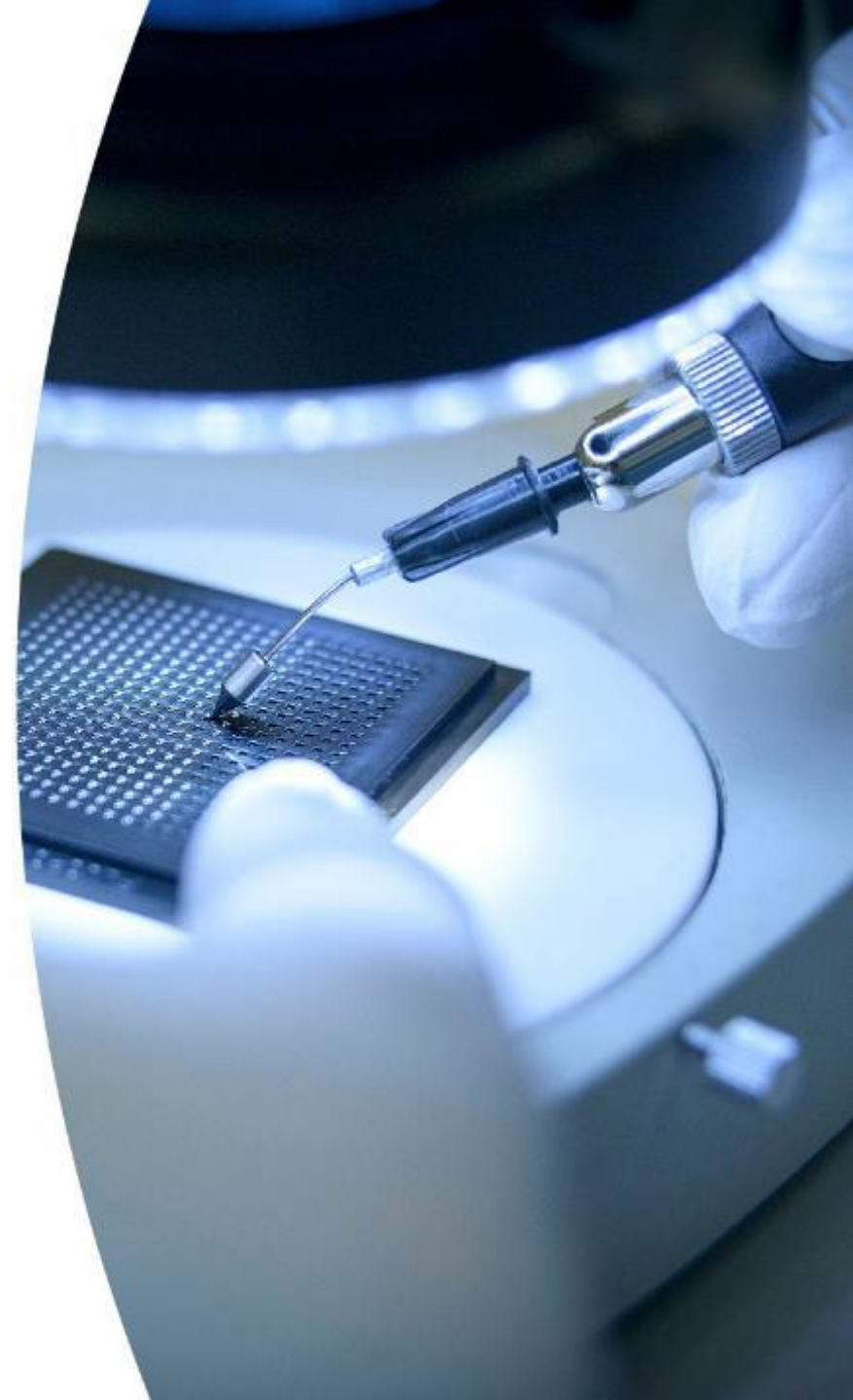
Lähde: VTV

Osaavan työvoiman saatavuus varmistettava

- Osaavan työvoiman saatavuus uhkaa rajoittaa investointeja ja talouden kasvua.
 - Jo päätetyt työvoimapolitiikan uudistukset tulevat voimaan oikea-aikaisesti.
 - Työllisyystoimia jatkettava etuuksien uudistuksin
 - Aiemmat toimet +450 miljoonaa ja riihessä ”pää auki” +110 miljoonan osalta
- Lisäksi tarvitaan nopeavaikutteisia toimia, joilla avoimien työpaikkojen ja työnhakijoiden kohtaantoa parannetaan.
 - Kansliapäällikkö Juha Majasen ripeä selvitystyö käynnistyy yhteistyössä eri ministeriöiden ja sidosryhmien kanssa.
 - Uusia täsmätoimia sekä jo päätettyjen toimien vaikuttavuuden varmistamista

**Lyhyt kasvupyrähdys ei riitä
julkisen talouden
vahvistamiseen**

**On päästävä pitkäjänteiseen,
vahvaan ja kestävään kasvuun**

Ihmisen, luonnon ja talouden tasapaino

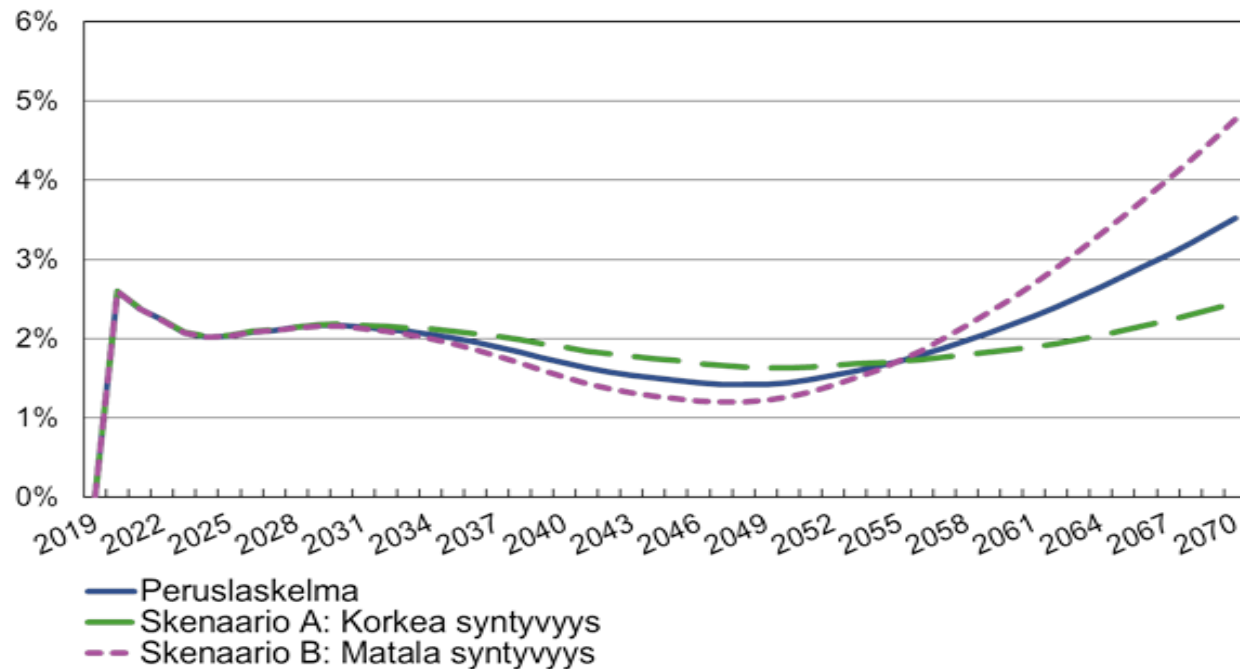
- Hallituksen talouspolitiikan tärkein tehtävä on nostaa Suomi pitkäjänteisen, vahvan ja kestävä kasvun tielle, mitä budjettiehdotus edistää.
- Tämä tarkoittaa samalla ihmisen, luonnon ja talouden tasapainoa.
- Yhteensovitettava
 - ihmisen hyvinvointi
 - ilmastonmuutoksen ja luontokadon torjunta
 - julkisen talouden kestävyys

Vihreään siirtymään vahva panostus budjettiehdotuksessa

- Ilmastonmuutoksen torjunta ja kestävä talouskasvu kulkevat käsi kädessä.
 - Siirtymä uusiutuviin luonnonvaroihin ja kiertotalouteen perustuvaan teknologiaan on globaalisti talouskasvun ajuri.
- Budjettiehdotuksessa merkittävät investoinnit vihreään siirtymään osana EU-rahoitteista Suomen kestävän kasvun ohjelmaa
 - Ohjelma vähentää Suomen kasvihuonepäästöjä.
 - Vauhdittaa yksityisiä investointeja.
- Kestävän kasvun ohjelman rahoitukset eivät ole vielä pe julkaistavassa VM:n esityksessä mukana. Lisätään riiheen mennessä.
- Päätökset on tehty jo keväällä osana komissiolle lähetettyä Suomen ohjelmaa.
- Ohjelma hyväksytään EU:n neuvostossa syksyllä.

Väestökehitys on talouspolitiikkaa: syntyvyys ja maahanmuutto

Ikäsidonnaisten menojen kehitys, muutos % -yksikköä suhteessa BKT:hen

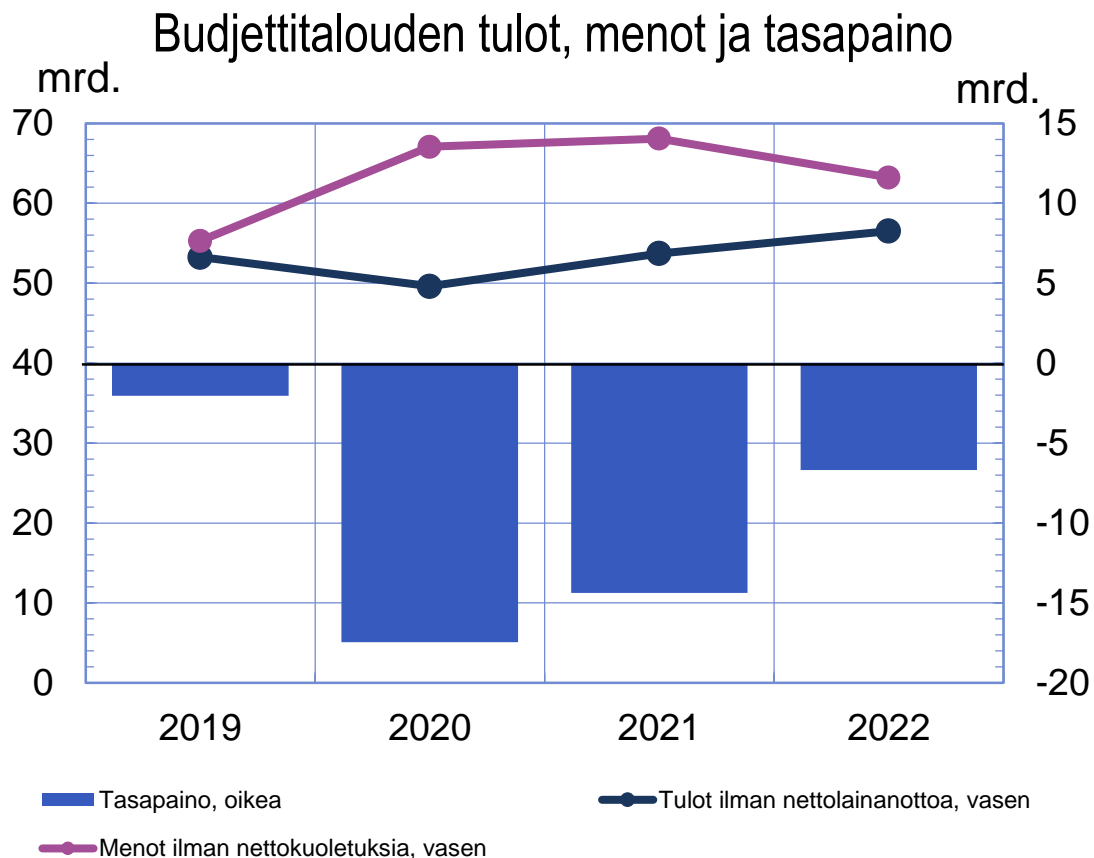
Lähde: STM:n kehittämä SOME-malli, VM

- Ihmisten mahdollisuus päästä toivomaansa lapsilukuun
 - Perhevapaa uudistus tulee voimaan v. 2022.
 - Lapsibudjetointia pilotoidaan budjettiehdotuksessa.
- Työperäistä maahanmuuttoa sujuvoitetaan
 - Digitaaliset järjestelmät uudistetaan.
 - Lupaprosessia nopeutetaan.
 - Alueellisen tarveharkinnan lievennyskokeilu.

Valtiovarainministerin budjettiehdotus vuodelle 2022

- Ripeä talouden kasvu ja koronatoimien päätyminen pienentävät alijäämää

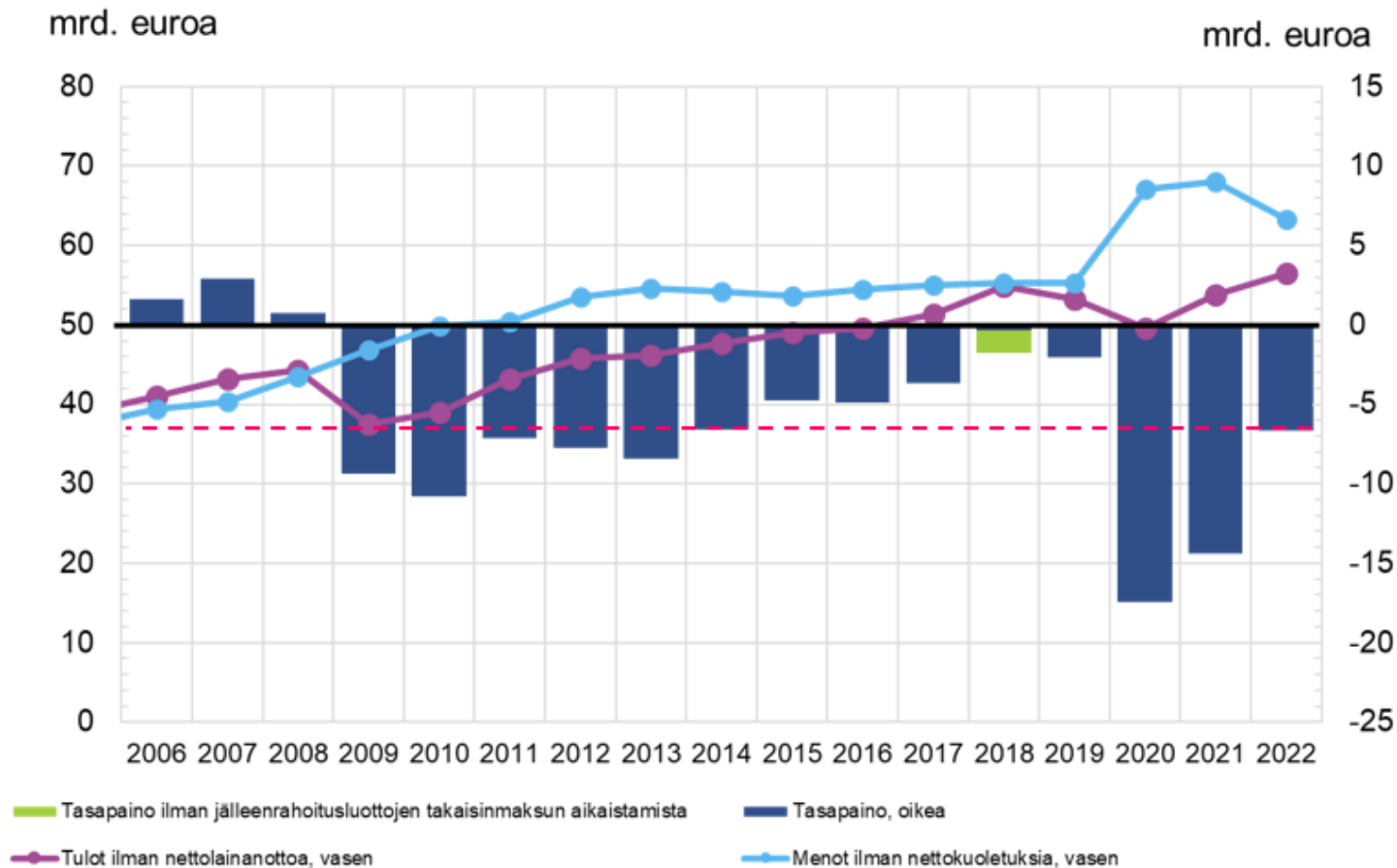
Valtion budjettitalouden alijäämä pienenee

- Budjettitalouden alijäämä v. 2022 on 6,7 mrd. euroa
- Tämä on 7,7 mrd. euroa vähemmän kuin vuodelle 2021 budjetoitu alijäämä (14,4 mrd. euroa)
 - Verotulot kasvavat 2,8 mrd. euroa
 - Menot vähenevät 4,9 mrd. euroa
- Menojen ja tulojen arviot tarkentuvat vielä uuden kokonaistalouden ennusteen myötä riiheen mennessä.

Valtiontalous on velkaantunut vuodesta 2009 lähtien joka vuosi

Budjettitalouden tulot, menot ja tasapaino

- Finanssikriisin jälkeen toipuminen kesti pitkään.
- Koronakriisin hoito onnistunut kansainvälisesti vertaillen hyvin.
- Tarvitaan jatkossa sekä menokuria ja rakenteellisia uudistuksia että vahvaa kasvua velkasuhteen vakauttamiseen vuosikymmenen puolivälissä.

Budjetin menot 63,2 mrd. euroa

- VM:n ehdotus on keväällä sovitun kehysten mukainen.
- Koronaan liittyvät välittömät ns. terveysturvallisuuden kustannukset (kuten testauksen sekä rokottamisen menot) katetaan kehysten ulkopuolisina menoina vuosina 2021–2023.
- Vuoden 2022 (ja 2021) kehystasoon sisältyy poikkeusolojen mekanismin 500 milj. euroa.
- Perustana kevään puoliväliriihen kehyskorotukset: 900 milj. euroa v. 2022 ja 500 milj. euroa v. 2023. Vuodesta 2023 lähtien 370 milj. euron menojen uudelleenkohdennus.

Hallituksen päätösten toimeenpanoa

- Vanhustenhoidon hoitajamitoitus kiristyy asteittain, ja siihen varaudutaan mm. lisäämällä lähihoitajien koulutusmäärää (43 milj. €).
- Varhaiskasvatuksen ja perusopetukseen useita menolisäyksiä, mm laatu- ja tasa-arvo-ohjelmiin yht. 140 milj. €
- Lastensuojelun henkilöstömitoitukseen (4,8 milj. €)
- Suolistosyövän seulontaohjelma alkaa (10 milj. €)
- Veikkauksen tuoton alenemista kompensoidaan 80 prosenttia eri keinoin, edunsaajien määrärahat alenevat 8 prosenttia
- Teollisuuden sähköistämisen tukeen 85 miljoonaa euroa
- Kertaluonteisia menoja sote-uudistukseen valmistautumiseen sekä HX-hävittäjähankeeseen

Verotus vuonna 2022 aiempien päätösten mukaisesti

- Verotulojen kertymän arvio noin 48 miljardia v. 2022 (+6,2 %)
- Ansiotuloveroperusteisiin indeksitarkistus kaikilla tulotasoilla
 - Vähäpäästöisten työsuhdeautojen verotusarvoa alennetaan.
- Veroperustemuutokset painottuvat valmiste- ja energiaveroihin
 - Tupakkaveroa korotetaan yhteensä 100 miljoonalla eurolla kahdessa vuodessa.
 - Turpeen verottoman käytön ylärajan nosto ja käyttöalan laajennus
- Kaukolämpöverkkoon lämpöä tuottavat pumpput, konesalit sekä kierrätysteollisuus siirtyvät alempaan sähköveroluokkaan.
- Budjettiriihessä sovitaan
 - 100–150 miljoonan valtiontaloutta vahvistavista toimista
 - investointeja edistävistä ja kilpailukykyä vahvistavista veromuutoksista

Korotus kotitalousvähennykseen – arjen apua ja vihreää siirtymää

- Kaksivuotinen kokeilu vähennyksen työllisyysvaikutusten arvioimiseksi
 - Kotitaloustyön, hoitotyön ja hoivatyön ostaminen kotiin tulee edullisemmaksi.
 - Kotitaloustyön sekä hoiva- ja hoitotyön vähennyskelpoista enimmäismäärää korotetaan 2 250 eurosta 3 500 euroon ja korvausprosenttia 40:stä 60:een.
- Öljylämmityksen korvaaminen helpottuu määräaikaisesti vuosiksi 2022–2027.
 - Vähennyksen enimmäismäärää korotetaan samoin kuin edellä.

Mitä seuraavaksi?

- VM:n ehdotus valtion ensi vuoden talousarvioksi julkaistaan 13.8., ja samoin eri ministeriöt julkaisevat omat ehdotuksensa VM:lle.
- Valtiovarainministeri käy kahdenväliset neuvottelut eri ministereiden kanssa 20. ja 27.8..
- Hallitus käy tarvittavat valmistavat neuvottelut.
 - Talouden kestävyystiekartan valmistelu
- Budjettiriihi 7.–8.9.
- Budjettiesitys annetaan eduskunnalle 27.9.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Työ jatkuu kohti hallituksen budjettiriihtä

Valtiosihteeri Maria Kaisa Aula, puh. 050 530 9697, [mariakaisa.aula\(at\)vm.fi](mailto:mariakaisa.aula(at)vm.fi)

Ministerin erityisavustaja Ann-Mari Kemell, puh. 050 308 3188, [ann-mari.kemell\(at\)vm.fi](mailto:ann-mari.kemell(at)vm.fi)